

AGROVERSLO TECHNOLOGIJOS STUDIJŲ PROGRAMOS STUDENTŲ PASIRENGIMO PROFESINEI VEIKLAI APKLAUSOS REZULTATAI

Vykdyimo laikas: Agroverslo technologijos studijų programos studentams atlikus baigiamąją praktiką pavasario semestre, ataskaita parengta 2025 metų birželio mėn.

Tikslas – įvertinti Agroverslo technologijos studijų programos studentų pasirengimą profesinei veiklai.

Trumpas klausimyno pristatymas.

Anketinės apklausos tikslinė grupė buvo darbdaviai ir ūkininkai, kurių įmonėse ar ūkiuose Agroverslo technologijų studijų programos AT22 ir AT22S gr. studentai atliko baigiamąją profesinės veiklos praktiką. Praktika vyko įvairiose vietose: Sauliaus Staseliūno ūkyje, Justo Berankio ūkyje, UAB „Ateities ūkis“, Lauryno Kricko ūkyje, Ažytėnų ŽŪB, Arūno Zajančiausko ūkyje, Arūno Žalyno ūkyje, Audronės Rudienės ūkyje, Dainiaus Graželio ūkyje, šeimos ūkyje „Geltoni botai“, Juozo Povilaičio ūkyje bei Eugenijaus Bajarūno ūkyje. Trys praktikos vietos buvo mokslo institucijose (Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras, Valstybinis mokslinių tyrimų institutas Gamtos tyrimų centras, VšĮ Lietuvos sveikatos mokslų universitetas) suteikė studentams galimybę gilinti žinias ir kaupti patirtį akademinėje aplinkoje. Praktikos vadovams įmonėse ir ūkiuose buvo pateiktas klausimynas, siekiant įvertinti studentų pasirengimą profesinei veiklai bei praktikos naudą darbdavių požiūriu.

Apklausos rezultatų pristatymas. Daugiausia apklausą užpildė privačių įmonių atstovai (12), taip pat joje dalyvavo 3 valstybinės įstaigos. Pagal dydį vyrauja smulkūs ūkiai ir įmonės: 10 respondentų nurodė turintys iki 9 darbuotojų, 2 – nuo 10 iki 49, 1 – 50–249, 2 – 250–499, o 1 įstaiga priskirtina didelėms, turinčioms daugiau nei 500 darbuotojų. Tai rodo, kad studentų praktikos vietos apima tiek smulkius šeimos ūkius, tiek dideles institucijas. Tik 3 darbdaviai nurodė, kad per pastaruosius metus jų organizacijoje dirbo Agroverslo technologijų studijų programos absolventai, dauguma (11) tokių neturėjo, dar 2 negalėjo atsakyti. Tai leidžia daryti prielaidą, kad praktika dažniau vertinama kaip laikinas bendradarbiavimas, tačiau ji potencialiai gali tapti tiltu į įdarbinimą.

Labiausiai darbdavių akcentuojami kriterijai yra profesinės žinios, gebėjimai ir įgūdžiai (13), darbo patirtis (9) bei įdėtos pastangos (8). Kiek rečiau paminėtas įgytas išsilavinimas, asmeninės savybės ir geras praktinis pasirengimas (po 5), taip pat rekomendacijos (3). Baigtos aukštosios mokyklos prestižas minėtas tik vieną kartą, o pažintys ar atsitiktinumas – nebuvo laikomi reikšmingais. Tai rodo, kad darbdaviai vertina realius gebėjimus ir motyvaciją, o ne formalų išsilavinimo prestižą. Dauguma darbdavių studentus įvertino itin palankiai. Praktiniai įgūdžiai ir gebėjimas taikyti teoriją buvo daugiausia vertinami „puikiai“ (po 9 atsakymus), kiti – „gerai“. Savarankiškumas sulaukė net 12 „puikiai“

įvertinimų, gebėjimas dirbti komandoje – 14, iniciatyvumas, žinių siekimas, komunikabilumas, atsakingumas ir motyvacija – po 13. Tai atskleidžia, kad studentai išsiskiria atsakingumu, darbštumu, gebėjimu bendradarbiauti ir noru tobulėti.

Komentaruose Agroverslo technologijų studijų programos studentai apibūdinami kaip darbštūs, kruopštūs, iniciatyvūs ir atsakingi. Pabrėžta, kad jie greitai įsisavina naujas žinias, geba valdyti žemės ūkio techniką, domisi naujovėmis, nebijo užduoti klausimų, geba dirbti komandoje. Buvo atkreiptas dėmesys į komunikabilumą, kūrybiškumą ir savarankiškumą. Viena studentė, atlikusi mokslinę praktiką, išsiskyrė gebėjimu rinkti ir analizuoti duomenis, pritaikyti tyrimo metodikas bei aiškiai perteikti savo idėjas. Darbdaviai nurodė: „*labai darbštus, greitai įsisavinantis informaciją*“, „*atsakingas, kruopštus, iniciatyvus, siekiantis kuo daugiau įgyti patirties*“, „*studentė parodė didelį susidomėjimą ir motyvaciją gilinti žinias bei įgūdžius*“. Šie komentarai parodo, kad studentų stiprybės dažniausiai siejamos su darbštumu, atsakomybe, iniciatyvumu ir noru mokytis. Net 10 darbdavių studentus įvertino kaip visiškai pasirengusius profesinei veiklai, 6 – kaip pasirengusius, nė vienas nepasirinko neigiamų variantų. Tai rodo labai aukštą studentų pasirengimą praktinei veiklai. Tačiau, darbdaviai taip pat pasiūlė studentams gerinti specifinių sričių teorines žinias, labiau plėtoti savarankiškumą, praktinius įgūdžius, kritinį mąstymą, daugiau pasitikėti savimi. Taip pat pastebėta, kad kai kuriems reikėtų dirbti su punktualumu (nevėluoti), ugdyti kantrybę, geriau taikyti statistinius metodus. Tai rodo, kad studentams dar trūksta sisteminio teorijos ir praktikos jungimo bei nuoseklumo.

Dažniausia darbdavių ir ATF bendradarbiavimo forma – studentų priėmimas praktikai (16). Keli respondentai dalyvauja fakulteto renginiuose, vienas suteikia ūkį eksperimentams ir tyrimų medžiagai. Tai atskleidžia, kad ryšys tarp fakulteto ir darbdavių daugiausia grindžiamas praktikos organizavimu, tačiau yra potencialo platesniam bendradarbiavimui.

Darbdaviai praktikos naudą apibūdina įvairiai: „*pagalba ūkyje*“, „*tikimės, jog studentas taps nuolatiniu darbuotoju*“, „*jaunimas įneša naujovių į darbo aplinką*“, „*papildoma darbo jėga*“, „*naujos idėjos*“, „*ruošiami būsimi specialistai*“, „*tarp institucinių ryšių gerinimas*“. Taigi praktika vertinama ne tik kaip pagalba ūkiui, bet ir kaip investicija į būsimus darbuotojus bei inovacijų šaltinis.

4 darbdaviai patvirtino, kad planuoja įdarbinti absolventus, 3 atsakė neigiamai, o 9 dar nežino. Tai reiškia, kad potencialios įsidarbinimo galimybės yra, tačiau daug kas priklauso nuo konkrečių sąlygų ir studentų motyvacijos.

Siūlymai Agrotechnologijų fakultetui. Darbdaviai siūlo ilginti praktikų trukmę, labiau orientuoti jas į sezoniškumą (pvz., nuo balandžio iki spalio), skatinti studentus imtis daugiau iniciatyvos, labiau gilintis į technologinius sprendimus, greičiau įsisavinti naujas žinias ir jas taikyti. Pabrėžiama, kad ilgiau trunkanti praktika būtų išsamesnė ir įvairesnė, o studentai įgytų daugiau patirties.

Apibendrinimas. Apibendrinant apklausą galima teigti, kad Agroverslo technologijų studijų programos studentai darbdavių vertinami labai palankiai – išskirtas jų darbštumas, atsakingumas, iniciatyvumas, komunikabilumas ir gebėjimas pritaikyti teorines žinias praktikoje. Studentai greitai mokosi, yra motyvuoti ir linkę bendradarbiauti, tačiau jiems dar reikia labiau gilinti specifines teorines žinias, ugdyti kritinį mąstymą, kantrybę, punctualumą ir pasitikėjimą savimi. Praktika naudinga abiem pusėms: studentai įgyja realios patirties, o darbdaviai gauna pagalbos ūkyje, naujų idėjų bei potencialių darbuotojų. Darbdavių siūlymai daugiausia susiję su praktikos trukmės ilginimu ir pritaikymu prie žemės ūkio darbų sezoniškumo. Bendras pasirengimo vertinimas rodo, kad dauguma studentų laikomi pasirengusiais profesinei veiklai. Anketinės apklausos duomenys bus apsvarstyti artimiausiame Kraštotvarkos ir agroverslo technologijos katedros posėdyje ir bus panaudoti fakulteto ir studijų programos savianalizėms rengti.